

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна  
Кафедра кримінально-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Декан юридичного факультету  
  
Віталій СЕРЬОГІН  
« 29 »  2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**ЗАХИСТ І ПРЕДСТАВНИЦТВО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право
вид дисципліни	вибіркова
факультет	юридичний

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

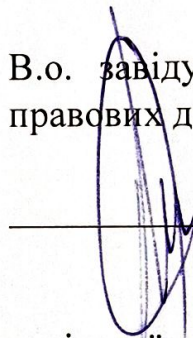
“28” серпня 2024 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Рибалко Гліб Сергійович, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к.ю.н., доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

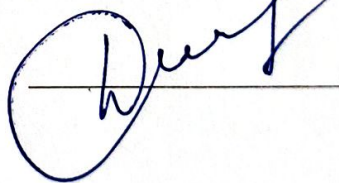
В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін



Гліб РИБАЛКО

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми Право

Гарант освітньої професійної програми Право

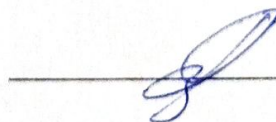


Дмитро ЛУК'ЯНЕЦЬ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “28” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії юридичного факультету



Ганна ЗУБЕНКО

## ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право, освітня програма Право.

### 1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» є формування у студентів уявлення про учасників кримінального провадження, які здійснюють захист і представництво, процесуальний порядок реалізації такої діяльності на різних стадіях кримінального судочинства, а також виховання в студентів потреби систематично оновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких інтегральних, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (інтегральна); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК 2**); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (**ЗК 3**); знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (**СК 8**); здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (**СК 11**); здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (**СК 13**).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти таких результатів навчання:

в межах формування інтегральної компетентності студентиповинні

**знати** сутність та зміст основних доктринальних понять кримінального процесуального права, його загальних засад та інститутів; процесуальний статус учасників кримінального провадження; порядок здійснення захисту та представництва на різних стадіях кримінального процесу; **вміти** давати правове обґрунтування рішень; аналізувати юридичні факти; тлумачити та правильно застосовувати нормативно-правові акти, які регулюють кримінальну процесуальну діяльність; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; **володіти** термінологією кримінального процесуального права; навичками роботи з нормативно-правовими актами; навичками аналізу юридичних фактів та правових норм, що є об'єктом професійної діяльності; навичками вирішення правових проблем та застосування правових норм.

В межах формування компетентності **ЗК 2** студенти повинні

**знати** норми чинного кримінального процесуального законодавства, практику його застосування; **вміти** правильно визначати коло нормативно-правових актів, які підлягають застосуванню під час здійснення захисту та представництва; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; **володіти навичками** роботи з нормативними актами; обґрунтування власної точки

зору; вирішення проблемних питань і колізій. В межах формування компетентності **ЗК 3** студенти повинні

**знати** систему чинного кримінального процесуального законодавства, основні теоретичні і практичні проблеми здійснення захисту та представництва; **вміти** об'єктивно сприймати та аналізувати тенденції, що мають місце під час здійснення захисту та

представництва, правильно визначати правові приписи, які належить застосувати; **володіти навичками** обґрунтування власної точки зору, прийняття відповідних рішень, які відповідають вимогам закону.

В межах формування компетентності **СК 8** студенти повинні **знати** правила кваліфікації вчинених кримінальних правопорушень, процесуальний порядок здійснення захисту та представництва; **вміти** давати правову оцінку юридичним фактам та визначати, які правові норми належить застосувати у відповідних фактичних обставинах; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до кримінального і кримінального процесуального закону; **володіти навичками** складання та мотивування відповідних кримінальних процесуальних рішень.

В межах формування компетентності **СК 11** студенти повинні **знати** вимоги кримінального процесуального законодавства щодо здійснення захисту та представництва; **вміти** аналізувати відповідні фактичні обставини, давати їм правову оцінку; **володіти навичками** правильного прийняття відповідних правових рішень. В межах формування компетентності **СК 13** студенти повинні **знати** правила критичного та системного аналізу правових явищ; **вміти** застосовувати набуті знання у професійній діяльності; **володіти навичками** застосування отриманих знань у практичній діяльності під час здійснення захисту та представництва.

Студент повинен досягнути таких програмних результатів навчання: давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю (**ПРН 5**); використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (**ПРН 8**); самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (**ПРН 9**); застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки (**ПРН 21**); надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (**ПРН 23**).

### 1.3. Кількість кредитів 5

#### 1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
40 год.	8 год.
Семінарські заняття	
20 год.	4 год.
Самостійна робота	
90 год.	138 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

#### 1.5. Заплановані результати навчання

**знає:** сутність та зміст основних доктринальних понять кримінального процесуального права, його загальних засад та інститутів; процесуальний статус учасників кримінального провадження; порядок здійснення захисту та представництва на різних стадіях кримінального процесу; норми чинного кримінального процесуального законодавства, практику його застосування; основні теоретичні і практичні проблеми здійснення захисту та представництва; правила кваліфікації вчинених кримінальних правопорушень; правила критичного та системного аналізу правових явищ; **вміє:** давати правове обґрунтування рішень; аналізувати юридичні факти; тлумачити та правильно застосовувати нормативно-правові акти, які регулюють кримінальну процесуальну діяльність; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; правильно визначати коло нормативно-правових актів, які підлягають застосуванню під час здійснення захисту та представництва; об'єктивно сприймати та аналізувати тенденції, що мають місце під час здійснення захисту та представництва, правильно визначати правові приписи, які належить застосувати; давати правову оцінку юридичним фактам та визначати, які правові норми належить застосувати у відповідних фактичних обставинах; застосовувати набуті знання у професійній діяльності; **володіє навичками:** роботи з нормативно-правовими актами; аналізу юридичних фактів та правових норм, що є об'єктом професійної діяльності; вирішення правових проблем та застосування правових норм; обґрунтування власної точки зору; вирішення проблемних питань і колізій; прийняття рішень, які відповідають вимогам закону; застосування отриманих знань у практичній діяльності під час здійснення захисту та представництва.

## 2. Тематичний план навчальної дисципліни

### Розділ 1.

#### Тема 1. Правові основи адвокатської діяльності

Поняття адвокатури України. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю. Організаційні форми адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності. Права і обов'язки адвоката. Гарантії адвокатської діяльності. Договір про надання правової допомоги. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Адвокатське самоврядування. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави. Особливості статусу адвоката іноземної держави. Правила адвокатської етики.

### Розділ 2.

#### Тема 2. Загальні правила участі захисника, представника й законного представника у кримінальному провадженні

Забезпечення права на захист як засада кримінального провадження. Поняття захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника. Залучення захисника. Підтвердження повноважень захисника. Обов'язкова участь захисника. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії. Відмова від захисника або його заміна.

Законний представник підозрюваного, обвинуваченого. Представник потерпілого. Законний представник потерпілого. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача. Законний представник цивільного позивача. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Представник третьої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт.

Підстави для відводу захисника, представника. Підстави для відводу представника персоналу органу пробації. Заява про відвід. Порядок вирішення питання про відвід. Наслідки відводу захисника, представника, представника персоналу органу пробації.

*Тема 3. Захист і представництво під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження*

Поняття заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Види заходів забезпечення кримінального провадження та їх загальна характеристика.

Сутність тимчасового доступу до речей і документів, процесуальний порядок його застосування. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Підстави та процесуальний порядок тимчасового вилучення майна. Підстави та процесуальний порядок арешту майна.

Поняття, мета і підстави застосування запобіжних заходів. Види запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу.

Підстави та процесуальний порядок затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Строки затримання. Сутність затримання з метою приводу.

*Тема 4. Захист і представництво під час проведення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій*

Поняття та види слідчих (розшукових) дій. Класифікація слідчих (розшукових) дій. Вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.

Допит, його види, процесуальний порядок проведення та оформлення. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду. Мета і процесуальний порядок проведення слідчого експерименту.

Поняття негласних слідчих (розшукових) дій та їх види. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії. Втручання у приватне спілкування. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій.

*Тема 5. Захист і представництво під час повідомлення про підозру*

Поняття та процесуальне значення повідомлення про підозру. Випадки повідомлення про підозру. Зміст письмового повідомлення про підозру. Процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.

*Тема 6. Захист і представництво під час зупинення та закінчення досудового розслідування*

Зупинення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження. Звільнення особи від кримінальної відповідальності. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

*Тема 7. Захист і представництво під час оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування*

Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності службових осіб під час досудового розслідування. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова у відкритті провадження. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду

скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.

Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.

*Тема 8. Захист і представництво під час судового провадження в суді першої інстанції*

Підготовче судове провадження. Сутність і значення стадії судового розгляду. Загальні положення судового розгляду. Межі судового розгляду. Процедура судового розгляду. Проголошення судового рішення.

*Тема 9. Захист і представництво під час судового провадження з перегляду судових рішень*

Види судових проваджень з перегляду судових рішень у кримінальному процесі.

Сутність і завдання провадження в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень. Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції.

Сутність і завдання провадження в касаційному порядку. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції.

Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Характеристика нововиявлених та виключних обставин. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

*Тема 10. Захист і представництво під час виконання судових рішень*

Сутність і завдання стадії виконання судових рішень. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку. Організація роботи по представництву в суді, захисту інтересів громадян при виконанні судових рішень.

*Тема 11. Захист і представництво під час окремих видів особливих порядків кримінального провадження*

Спеціальне досудового розслідування кримінальних правопорушень. Кримінальне провадження на підставі угод. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

*Тема 12. Захист і представництво під час міжнародного співробітництва*

Загальні засади міжнародного співробітництва. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Кримінальне провадження у порядку перейняття. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.

### 3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с. р.		л	с	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Тема 1. Правові основи адвокатської діяльності	12	4	4			4	14	2	2			10
Разом за розділом 1	12	4	4			4	14	2	2			10
Розділ 2												
Тема 2. Загальні правила участі захисника, представника й законного представника у кримінальному провадженні	14	4	2			8	14	2	2			10
Тема 3. Захист і представництво під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	14	4	2			8	14	2	-			12
Тема 4. Захист і представництво під час проведення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій	16	6	2			8	14	-	-			14
Тема 5. Захист і представництво під час повідомлення про підозру	12	2	2			8	14	-	-			14



Тема 6. Захист і представництво під час зупинення та закінчення досудового розслідування	14	4	2			8	14	2	-			12
Тема 7. Захист і представництво під час оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	10	2	-			8	12	-	-			12
Тема 8. Захист і представництво під час судового провадження в суді першої інстанції	12	2	2			8	10	-	-			10
Тема 9. Захист і представництво під час судового провадження з перегляду судових рішень	14	4	2			8	12	-	-			12
Тема 10. Захист і представництво під час виконання судових рішень	10	2	-			8	10	-	-			10
Тема 11. Захист і представництво під час окремих видів особливих порядків кримінального провадження	12	4	2			6	12	-	-			12
Тема 12. Захист і представництво під час міжнародного співробітництва	10	2	-			8	10	-	-			10
Разом за розділом 2	138	36	16			86	136	6	2			128
<b>Усього годин</b>	<b>150</b>	<b>40</b>	<b>20</b>			<b>90</b>	<b>150</b>	<b>8</b>	<b>4</b>			<b>138</b>

#### 4. Теми семінарських занять

##### Для студентів денної / заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Денне/заочне
1.	Правові основи адвокатської діяльності	4 / 2

2.	Загальні правила участі захисника, представника й законного представника у кримінальному провадженні	2 / 2
3.	Захист і представництво під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	2
4.	Захист і представництво під час проведення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій	2
5.	Захист і представництво під час повідомлення про підозру	2
6.	Захист і представництво під час зупинення та закінчення досудового розслідування	2
7.	Захист і представництво під час судового провадження в суді першої інстанції	2
8.	Захист і представництво під час судового провадження з перегляду судових рішень	2
9.	Захист і представництво під час окремих видів особливих порядків кримінального провадження	2
Разом		20 / 4

### 5. Завдання для самостійної роботи

#### Для студентів денної /заочної форми навчання

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин Денне / заочне
1.	Правові основи адвокатської діяльності	4 / 10
2.	Загальні правила участі захисника, представника й законного представника у кримінальному провадженні	8 / 10
3.	Захист і представництво під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	8 / 12
4.	Захист і представництво під час проведення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій	8 / 14
5.	Захист і представництво під час повідомлення про підозру	8 / 14
6.	Захист і представництво під час зупинення та закінчення досудового розслідування	8 / 12
7.	Захист і представництво під час оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	8 / 12
8.	Захист і представництво під час судового провадження в суді першої інстанції	8 / 10
9.	Захист і представництво під час судового провадження з перегляду судових рішень	8 / 12
10.	Захист і представництво під час виконання судових рішень	8 / 10
11.	Захист і представництво під час окремих видів особливих порядків кримінального провадження	6 / 12
12.	Захист і представництво під час міжнародного співробітництва	8 / 10
Разом		90 / 138

## 6. Індивідуальні завдання

### Теми рефератів

1. Правові основи адвокатської діяльності.
2. Загальні правила участі захисника, представника й законного представника у кримінальному провадженні.
3. Захист і представництво під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
4. Захист і представництво під час проведення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій.
5. Захист і представництво під час повідомлення про підозру.
6. Захист і представництво під час зупинення та закінчення досудового розслідування.
7. Захист і представництво під час оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
8. Захист і представництво під час судового провадження в суді першої інстанції.
9. Захист і представництво під час судового провадження з перегляду судових рішень.
10. Захист і представництво під час виконання судових рішень.
11. Захист і представництво під час окремих видів особливих порядків кримінального провадження.
12. Захист і представництво під час міжнародного співробітництва.

## 7. Методи навчання

При викладанні та опануванні студентами навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» використовуються наступні методи навчання:

- словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація);
- практичні (вирішення практичних завдань, кейсів).

Крім того, за рівнем самостійної розумової діяльності застосовуються методи:

- проблемного викладу;
- частково-пошуковий метод;
- дослідницький метод.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Лекції є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни «Захист і представництво в кримінальному процесі». Всі лекції є інформаційними (тематичними).

З урахуванням Вимог до навчання, в 2023/2024 н.р. організація та проведення лекцій з дисципліни проводиться виключно у онлайн режимі. При цьому застосовується комбінована форма спілкування з лектора аудиторією, яка включає ознайомлення студентами з навчальним контентом (відеозаписом окремих навчальних питань, розміщеним на платформі *Youtube* або викладених лектором в режимі відеоконференції *ZOOM* (до 60 хв.) та подальше обговорення (до 20 хв.) матеріалу студентами з викладачем (лектором) в режимі реального часу із застосуванням платформи для відеоконференцій *ZOOM*. Здійснюється супровід навчального контенту навчальними презентаційними

матеріалами та питаннями для самоперевірки із використанням веб-сервісу *GoogleClassroom*.

Практичне заняття – вид групового навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання визначених викладачем завдань (казусів).

Практичні заняття проводяться синхронно, зі всіма студентами групи.

З урахуванням Вимог до навчання, в 2023/2024 н.р. організація та проведення семінарських занять з дисципліни може проводитись виключно у онлайн режимі із використанням веб-сервісу *Google Classroom* та платформи для відеоконференцій *ZOOM*.

Практичні заняття є активною формою опанування навчального матеріалу, яка дає можливість набутти навичок практичного застосування положень кримінального законодавства до конкретних життєвих ситуацій, закріпити теоретичні знання з предмету. Під час цих занять студентами під контролем викладача обговорюються заздалегідь підготовлені рішення завдань, здійснюється розв'язання контрольних завдань, їх перевірка та оцінювання.

Як правило, на одне практичне заняття виноситься три завдання за однією навчальною темою.

Рішення кожного завдання повинне бути виконане у письмовій формі. Вирішувати письмові завдання слід у вигляді окремого кейсу. У рішенні обов'язково має бути умовно виділено установчо-описову (виклад вихідних даних та задач, котрі мають бути вирішені), мотивувальну (мотивування рішення, його детальна аргументація з обов'язковим посиланням на відповідні норми чинного кримінального законодавства) та резолютивну (остаточне формулювання висновків) частини;

Починаючи відповідь по вирішеному кейсу студент повинен самостійно викласти його умову (фабулу казусу). Вміння викласти фабулу казусу (описова частина рішення) свідчить про засвоєння його суті та самостійність роботи над завданням.

Викладач оцінює повноту й обґрунтованість рішень, складених студентами, їх активність у дискусії, рівень знань та уміння формулювати й відстоювати свою позицію тощо. Отримані оцінки враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем (як правило, в межах плану заняття). На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію та ін.

З урахуванням Вимог до навчання, в 2023/2024 н.р. організація та проведення семінарських занять з дисципліни може проводитись виключно у онлайн режимі із використанням веб-сервісу *Google Classroom* та платформи для відеоконференцій *ZOOM*.

Рекомендується певний порядок підготовки до семінарського заняття: ознайомитися з питаннями, які заплановано розглянути на даному занятті; звернутися до конспекту лекцій, вказівок лектора щодо особливостей вивчення теми; опрацювати основні положення законодавства, які стосуються теми, рекомендовану для вивчення літературу, законспектувати окремі положення, що стосуються питань теми; засвоїти поняття, які є основними (опорними) для цієї теми; продумати кожне питання, яке виноситься на обговорення, план відповіді.

Колоквіум – вид навчальної роботи, що передбачає з'ясування рівня засвоєння студентами знань, оволодіння вміннями й навичками з окремої теми чи розділу. На колоквіумі викладач опитує групу студентів (орієнтуючись на ключові слова теми) і в процесі співбесіди з'ясовує рівень засвоєння матеріалу.

З урахуванням Вимог до навчання, в 2023/2024 н.р. організація та проведення колоквиуму з дисципліни може проводитись виключно у онлайн режимі із використанням веб-сервісу *Google Classroom* та платформи для відеоконференцій *ZOOM*,

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Окрім того, під час консультацій студенти відпрацьовують аудиторні заняття, на яких вони були відсутні.

Консультація є формою індивідуального (асинхронного) спілкування студента й викладача.

З урахуванням Вимог до навчання, в 2023/2024 н.р. організація та проведення консультацій з дисципліни може проводитись виключно у онлайн режимі із використанням веб-сервісу *Google Classroom* та платформи для відеоконференцій *ZOOM*.

Самостійна робота студентів, письмові завдання

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни (підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, робочі зошити, рекомендована відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література).

Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної поза аудиторної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

## 8. Методи контролю

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих здобувачами вищої освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

За рівнем контролю результатів навчання розрізняють: самоконтроль, кафедральний, факультетський (інститутський) та ректорський контроль.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках з лабораторних робіт передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки здобувачами вищої освіти з дисципліни на різних етапах її вивчення, як правило, науково-педагогічними працівниками даної дисципліни і здійснюється у вигляді вхідного, поточного та підсумкового семестрового контролю.

Факультетський (інститутський) та ректорський контроль є різними рівнями зовнішнього контролю, призначеного для оцінки досягнення студентами базових результатів навчання, передбачених освітньою програмою, розробки пропозицій щодо оновлення освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, оновлення засобів діагностики результатів навчання тощо, порівняння ефективності навчання студентів.

Факультетський (інститутський) та ректорський контроль, на відміну від кафедрального, є відтермінованим контролем.

Факультетський (інститутський) та ректорський контроль проводиться у формі контрольних робіт, які виконуються письмово або з використанням комп'ютерних технологій і, як правило, за тестовими технологіями.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» використовуються такі види контролю результатів навчання: поточний протягом семестру, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та схема нарахування балів визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль визначає ступінь досягнення здобувачами вищої освіти запланованих результатів навчання, що визначені робочою програмою навчальної дисципліни.

Відтермінований контроль, або контроль збереження знань, проводиться через деякий час після вивчення дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі». Цей вид контролю не впливає на оцінку результатів навчання студента і проводиться вибірково для вивчення стійкості засвоєних знань студентами, контролю якості освітнього процесу та удосконалення критеріїв оцінювання навчальних здобутків студентів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться з навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» відповідно до навчальних планів і робочих навчальних планів. Підсумковий семестровий контроль визначає ступінь досягнення здобувачами вищої освіти запланованих результатів навчання, що визначені робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінкою підсумкового семестрового контролю є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних ним при складанні семестрового екзамену. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач вищої освіти при підсумковому семестровому контролі, складає 100.

Оцінка підсумкового контролю з дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» виставляється за чотирирівневою шкалою оцінювання – оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

До складання семестрового екзамену максимальна сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати протягом семестру, дорівнює 60, а максимальна сума балів семестрового екзамену – 40. Загальна кількість балів за роботу протягом семестру округлюється до найближчого цілого числа. Здобувачі вищої освіти мають бути ознайомлені з набраними ними балами до початку екзаменаційної сесії.

Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт з цієї навчальної дисципліни, передбачених навчальним планом та набрання мінімум 10 балів.

Семестрові екзамени проводяться в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом. Результати складання семестрових екзаменів оцінюються цілим числом балів. Семестрові екзамени проводяться під час екзаменаційних сесій. Розклад екзаменаційних сесій доводиться до науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти не пізніше, ніж за місяць до початку сесії. Семестровий екзамен з навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» проводиться в письмовій формі.

Здобувач вищої освіти повинен бути ознайомлений із результатами своєї екзаменаційної письмової роботи не пізніше, ніж через п'ять робочих днів після її написання. Здобувач вищої освіти має право ознайомитися з перевіреною роботою й одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

У разі незгоди з оцінкою здобувач вищої освіти має право подати в день оголошення оцінки або наступний робочий день завідувачу кафедри письмову апеляцію, вказавши конкретні причини незгоди з оцінкою. Завідувач кафедри разом з екзаменатором, залучаючи, за необхідності, інших фахівців, протягом трьох днів розглядає апеляцію і в усній формі сповіщає здобувача вищої освіти про результати розгляду.

Результати підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» вносяться науково-педагогічним працівником у відомість обліку успішності; працівники деканату роблять відповідну позначку в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

Якщо здобувач вищої освіти без поважної причини не з'явився на семестровий екзамен, приймання екзамену проводиться після екзаменаційної сесії комісією, яка створюється наказом ректора за поданням декана факультету. Склад комісії включає не менше п'яти осіб, обов'язковим є включення керівника (заступник керівника) Студентської ради факультету, керівника (представника) профспілкової організації студентів факультету.

Якщо результати здобувача вищої освіти за певним видом навчальної діяльності сумарно оцінені менше ніж 50 балами, він має право до закінчення екзаменаційної сесії повторно скласти семестровий екзамен.

Повторне складання семестрового екзамену допускається не більше трьох разів. Перші два рази – науково-педагогічному працівнику, при третьому перескладанні – комісії, яка створюється наказом ректора за поданням декана факультету. Оцінка комісії є остаточною.

Результати підсумкового семестрового контролю зберігаються на кафедрі протягом календарного року. З цими матеріалами можуть бути ознайомлені ректор, проректори, начальник Управління якості освіти, директори Навчальних центрів організації освітнього процесу, менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, методичної роботи, декан факультету.

Результати семестрового контролю обговорюються на засіданнях кафедр, ректорату, вчених рад факультетів та вченої ради університету і є одним із важливих чинників управління якістю освітнього процесу в університеті.

### **Перелік питань до підсумкового контролю**

1. Поняття адвокатури України, ознаки адвокатської діяльності
2. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.
3. Організаційні форми адвокатської діяльності.
4. Види адвокатської діяльності.
5. Права і обов'язки адвоката.
6. Гарантії адвокатської діяльності.
7. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю
8. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
9. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.
10. Поняття захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника.
11. Підтвердження повноважень захисника. Обов'язкова участь захисника
12. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого. Представник потерпілого.
13. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача. Законний представник цивільного позивача.
14. Підстави для відводу захисника, представника.
15. Поняття заходів забезпечення кримінального провадження.
16. Види заходів забезпечення кримінального провадження та їх загальна характеристика.

17. Сутність тимчасового доступу до речей і документів, процесуальний порядок його застосування.
18. Речі і документи, до яких заборонено доступ.
19. Підстави та процесуальний порядок тимчасового вилучення майна.
20. Підстави та процесуальний порядок арешту майна.
21. Поняття, мета і підстави застосування запобіжних заходів. Види запобіжних заходів.
22. Поняття та види слідчих (розшукових) дій. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
23. Вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.
24. Допит, його види, процесуальний порядок проведення та оформлення.
25. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку.
26. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду.
27. Поняття негласних слідчих (розшукових) дій та їх види.
28. Поняття та процесуальне значення повідомлення про підозру.
29. Зміст письмового повідомлення про підозру.
30. Процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру.
31. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
32. Зупинення досудового розслідування.
33. Форми закінчення досудового розслідування.
34. Закриття кримінального провадження.
35. Звільнення особи від кримінальної відповідальності. З
36. вернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
37. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.
38. Порядок оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
39. Сутність і значення підготовчого судового провадження.
40. Сутність і значення стадії судового розгляду.
41. Сутність і завдання провадження в суді апеляційної інстанції.
42. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
43. Сутність і завдання провадження в касаційному порядку.
44. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
45. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
46. Характеристика нововиявлених та виключних обставин.
47. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
48. Сутність і завдання стадії виконання судових рішень.
49. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку.
50. Організація роботи по представництву в суді, захисту інтересів громадян при виконанні судових рішень.
51. Спеціальне досудового розслідування кримінальних правопорушень.
52. Кримінальне провадження на підставі угод.
53. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
54. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
55. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
56. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).



57. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.

## 9. Схема нарахування балів

### Для студентів денної форми навчання

Поточний контроль,			Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом			
Т 1	Т 2–12	10	60	40	100
5	45				

### Для студентів заочної форми навчання

Поточний контроль,			Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом			
Т 1	Т 2–12	50	60	40	100
5	5				

### Критерії оцінювання навчальних досягнень

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів,

#### Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

**5 балів** ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

**4 бали** ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

**3 бали** ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

**2 бали** ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

**1 бал** ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

#### **Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.**

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна/ робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Підсумкова оцінка знань студентів з дисципліни «Захист і представництво у кримінальному процесі» виставляється з урахуванням таких критеріїв.

Оцінки «відмінно» (90–100 балів) заслуговує студент, який міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

Оцінки «добре» (70–89 балів) заслуговує студент, який твердо засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.

Оцінки «задовільно» (50–69 балів) заслуговує студент, який в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

Оцінка «незадовільно» (1–49 балів) виставляється студенту, який не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

### Шкала оцінювання

Відповідно до кількості набраних балів оцінки за шкалою університету виставляються за такою системою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Чотирирівнева шкала оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

## 10. Рекомендована література

### Основна література

1. Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. К. : Юрінком Інтер, 2014. 368 с.
2. Адвокатура України: навчальний посібник: У 2 книгах / За ред. С. Я. Фурси. К. : Фурса С. Я., 2007. 315 с.
3. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ, 2020. 618 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.
5. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків, 2018. 584 с.
6. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : Підручник . К. : Істина, 2014. 432 с.
7. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: Навчальний посібник. К. : Ваіте, 2014. 280 с.
8. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
9. Настільна книга адвоката. Участь захисника, адвоката в кримінальному провадженні. Коментар, законодавство, судова практика: практ. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 600 с.
10. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. К. : Юрінком Інтер, 2013. 408 с.
11. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року). Харків : Право, 2019. 252 с.

### Допоміжна література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів : науково-практичний посібник / авт. кол.: Андреев Р. Г., Блажівський Є. М., Гошовський М. І. та ін. К. : Алерта, 2012. 736 с.

2. Удалова Л. Д., Патюк С. О. Цілі і завдання сучасного кримінального судочинства України : навч. посібн. К. : КНТ, 2014. 176 с.
3. Фоміна Т. Г. Забезпечення слідчим процесуальних прав підозрюваного : монографія / Т. Г. Фоміна. Харків : НікаНова, 2014. 232 с.
4. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні: Навчально-практичний посібник / Кудінов С. С., Шехавцов Р. М., Дроздов О. М., Гриненко С. О. Х.: «Оберіг», 2013. 344 с.
5. Зразки процесуальних документів у кримінальному судочинстві. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 100 с.
6. Лобойко Л. М. Наукові висновки для Верховного Суду України з питань неоднакового застосування норм кримінального та кримінального процесуального права (2011-2017 роки) : довідково-практичне видання. Х. : ФОП Здоровий Я. О. «Оперативна поліграфія», 2017. 256 с.
7. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія / В. В. Вапнярчук. Х. : Юрайт, 2017. 408 с.
8. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції : монографія . Харків : Оберіг, 2018. 306 с.
9. Молдован В. В., Молдован А. В. Слідчі (розшукові) дії : навчально-практичний посібник. К. : Алерта, 2019. 310 с.

#### **11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео лекції, інше методичне забезпечення**

1. Офіційний веб-портал Судової влади України - <http://court.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України <http://www.ccu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду - [https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik\\_sprav/](https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/)
5. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора - [www.gp.gov.ua](http://www.gp.gov.ua)
6. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ - <https://mvs.gov.ua/uk>
8. Офіційний веб-портал Єдиного державного реєстру судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
9. Офіційний веб-портал Європейського суду з прав людини - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
10. Офіційний веб-портал Національної асоціації адвокатів України - <https://unba.org.ua/rau>
11. Офіційний веб-портал Офісу Ради Європи в Україні <http://www.coe.kiev.ua>
12. Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань - <https://dbr.gov.ua/>
13. Офіційний веб-портал Ради адвокатів України - <https://unba.org.ua/rau>